OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Asiantuntijakuuleminen

17.9.2025

VN/2628/2025
VN/2628/2025-OKM-26

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle opintotuen muutoksenhakulautakunnan yhdistämistä sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan koskevaksi lainsäädännöksi ja eräiksi muiksi laeiksi

Asiantuntijakuuleminen 19.9.2025

Esityksessä ehdotetaan siirrettäväksi opintotuen muutoksenhakulautakunnan tehtävät sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan. Muutos liittyy opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla tapahtuvan hallitusohjelman mukaisen sivistyshallinnon uudistuksen tavoitteisiin selkeyttää ja keventää hallinnonalan virastorakennetta. Opintotuen muutoksenhakulautakunnassa ei ole ollut käytössä tietohallintolain edellyttävä modernia asianhallintaohjelmaa. Tämä on ollut merkittävä muutoksen taustalla oleva tekijä.

Muutoksen tavoitteena on tehostaa ja vahvistaa muutoksenhaun edellytyksiä. Nykyisin opintotukivalitukset ratkaistaan opintotuen muutoksenhakulautakunnassa jaostoissa, joissa on mukana myös maallikkojäseniä. Jatkossa opintotukivalitukset ratkaistaisiin sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain mukaisesti kolmijäsenisessä lainopillisessa kokoonpanossa. Jäsenten olisi myös ilmoitettava sidonnaisuuksista. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan henkilöstö siirtyisi sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan nykyistä vastaaviin tehtäviin ja muutoksenhakulautakuntaan nimitettäisiin kaksi lakimiesjäsentä, joilla on asiantuntemusta erityisesti opintotukijärjestelmästä ja koulutusjärjestelmästä.

Opintotukilainsäädäntö kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön vastuulle, joten ministeriön intressinä on jatkossakin seurata opintotukivalitusten ratkaisuja samoin kuin seuraamme muutoksenhakulautakunnan ratkaisuista tehtyjä oikeusministeriön alaisen vakuutusoikeuden ratkaisujakin. Muutoksenhausta voidaan saada arvokasta tietoa lainsäädännön toimivuudesta ja kehittämistarpeista. Ministeriö korostaa, että opintotuen muutoksenhakua on hoidettu opintotuen muutoksenhakulautakunnassa moitteettomasti, ratkaisut ovat olleet hyvin perusteltuja ja niistä on valitettu harvoin vakuutusoikeuteen. Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tärkeänä, että jatkossakin opintotukijärjestelmän ja koulutusjärjestelmän asiantuntemus opintoetuuksiin liittyvässä muutoksenhaussa turvataan ja valitusten käsittelyajat ovat kohtuulliset.

Neuvotteleva virkamies Virpi Hiltunen

Postiosoite **Postadress** **Postal Address**	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
Opetus- ja kulttuuriministeriö				
PL 29 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 10 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 135 9335 +358 9 135 9335	kirjaamo.okm@gov.fi

Jakelu Eduskunnan sivistysvaliokunta

Tiedoksi OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Annika Lyytikäinen
OKM KPE Kansliapäällikön esikunta, Heidi Backman